

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра міжнародного бізнесу та економічної теорії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
роботи
Олександр ГОЛОВКО

2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи наукових досліджень та інформаційної культури
(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: 29 Міжнародні відносини
спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
освітня програма Міжнародний бізнес, Міжнародні фінанси
вид дисципліни: обов'язкова
факультет Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“ 30 ” серпня 2022 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії
Кондратенко Н.Д.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії
Протокол від “ 29 ” серпня 2022 року, протокол № 1

В.о. завідувача кафедри міжнародного бізнесу та економічної теорії

(підпис)

Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи)
«Міжнародний бізнес» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) «Міжнародний бізнес» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти

(підпис)

Ірина ДЕРІД
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми (керівником проектної групи)
«Міжнародні фінанси» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Гарант освітньо-професійної програми (керівник проектної групи) «Міжнародні фінанси» першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти

(підпис)

Ірина ШКОДИНА
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією
факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Протокол від “ 29 ” серпня 2022 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень та інформаційної культури» складена відповідно до освітньо-професійних програм

«Міжнародний бізнес», «Міжнародні фінанси»

підготовки бакалаврів

зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень та інформаційної культури» є ознайомлення студентів з основами наукових досліджень, формування системи теоретичних знань з методології та організації наукових досліджень.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4.. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

- формування наступних фахових компетентностей:

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм,

застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

1.3. Кількість кредитів 3

1.4. Загальна кількість годин 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1 -й	-й
Семестр	
1 -й	-й
Лекції	
16 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
58 год.	год.
Індивідуальні завдання	
Не передбачено	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН4. Систематизувувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ПРН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Основні тенденції та особливості сучасного розвитку науки в Україні. Основи наукознавства.

Предмет, цілі та основні завдання навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень на інформаційній культурі».

Державна політика в галузі науки. Академічний сектор розвитку науки. Участь вітчизняної науки в міжнародних науково-технічних і гуманітарних програмах та проєктах. Наука як чинник економічного, суспільно-політичного і духовного прогресу України. Законодавчо-нормативне регулювання науки в Україні.

Поняття, зміст і функції науки. Предмет науки. Наукознавство та його розвиток.

Тема 2. Методологія та методика наукових досліджень.

Об'єкти наукового дослідження та їх класифікація. Поняття проблеми в науковому дослідженні; актуальність, мета, завдання дослідження. Об'єкт та предмет наукового дослідження. Наукова новизна, практична цінність, апробація отриманих результатів.

Загальнонаукові та емпіричні методи досліджень. Методичні прийоми.

Процес наукових досліджень та його характеристики. Стадії наукових досліджень. Методичні прийоми та процедури наукових досліджень.

Створення нової інформації. Перетворення інформації на ПЕОМ. Теоретичні і емпіричні методи. Спостереження, обстеження, вибір критеріїв оцінки. Збирання і групування інформації за допомогою сучасних інформаційних технологій.

Тема 3. Інформаційне забезпечення наукових досліджень та систематизація матеріалів. Інформаційна культура

Поняття про наукову інформацію та її роль у проведенні наукових досліджень. Джерела інформації та їх використання в науково-дослідній роботі.

Класифікація інформаційного забезпечення наукових досліджень. Кодування економічної інформації та використання її у науково-дослідному процесі. Структура і організація бібліографії. Систематизація, аналіз та узагальнення інформаційного матеріалу. Інформаційна культура

Тема 4. Кваліфікаційна наукова робота: особливості структури та методики викладу результатів дослідження.

Загальні положення. Курсова робота. Загальна характеристика та її виконання. Етапи наукового дослідження, оформлення та захисту дипломної роботи. Магістерська робота як кваліфікаційне дослідження.

Кваліфікаційна наукова робота (дисертація): особливості структури. Автореферат дисертації: типові вимоги до змісту, структури та оформлення.

Додатки до наукової праці: різновиди, типові вимоги до оформлення. Бібліографічні посилання.

Тема 5. Основні види наукових праць. Структура та оформлення.

Наукова публікація: поняття, функції, основні види. Наукова монографія, наукова стаття, тези.

Методика підготовки та оформлення публікацій. Форми звітності при науковому дослідженні. Загальні вимоги до оформлення результатів наукового дослідження. Підготовка наукових матеріалів до друку та інших форм оприлюднення. Правила оформлення матеріалів на правах рукопису відповідно до стандартів. Правила оформлення друкованих матеріалів.

Тема 6. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність

Наукова продукція (теоретичні і науково-методологічні положення, методики, рекомендації, висновки і пропозиції).

Кінцеві результати наукових досліджень, їх місце і форми застосування. Значення, зміст та послідовність здійснення процесу впровадження в практику результатів наукової діяльності.

Поняття ефективності науково-дослідних робіт, види та критерії оцінки. Обчислення економічної ефективності наукових досліджень та кількісне визначення ефекту. Відмінності визначення економічної ефективності за різними видами наукових досліджень

Тема 7. Оригінальність науково-дослідних робіт. Плагіат.

Оригінальність науково-дослідних робіт. Поняття та форми плагіату. Методи виявлення плагіату. Попередження плагіату. Основні правила цитування. Програми для перевірки на плагіат .

Тема 8. Менеджмент наукових колективів. Організація та контроль наукових досліджень.

Організація праці та режим роботи виконавця наукових досліджень. Робоче місце виконавця, умови роботи, робоче обладнання. Науковий колектив. Науковий керівник. Управління науковим колективом. Планування наукових досліджень. Контроль виконання наукових досліджень.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
Тема 1. Основні тенденції та особливості сучасного розвитку науки в Україні. Основи наукознавства.	10	1	2			7						
Тема 2. Методологія та методика наукових досліджень	12	3	2			7						
Тема 3 Інформаційне забезпечення наукових досліджень та систематизація матеріалів. Інформаційна культура	12	2	2			8						

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	пр	лаб	інд	с.р.
Тема 4. Кваліфікаційна наукова робота: особливості структури та методики викладу результатів дослідження.	12	2	2			8						
Тема 5. Основні види наукових праць. Структура та оформлення.	12	2	2			8						
Тема 6. Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність	10	2	2			6						
Тема 7. Оригінальність науково-дослідних робіт. Плагіат.	12	2	2			8						
Тема 8. Менеджмент наукових колективів. Організація та контроль наукових досліджень.	10	2	2			6						
Усього годин	90	16	16			58						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні тенденції та особливості сучасного розвитку науки в Україні. Основи наукознавства.	2
2	Методологія та методика наукових досліджень	2
3	Інформаційне забезпечення наукових досліджень та систематизація матеріалів. Інформаційна культура	2
4	Кваліфікаційна наукова робота: особливості структури та методики викладу результатів дослідження.	2
5	Основні види наукових праць. Структура та оформлення.	2
6	Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність	2
7	Оригінальність науково-дослідних робіт. Плагіат.	2
8	Менеджмент наукових колективів. Організація та контроль наукових досліджень.	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Підготуватися за конспектом за темою: Основні тенденції та особливості сучасного розвитку науки в Україні. Система наукових досліджень. Основи наукознавства.	7
2	Підготуватися за конспектом за темою: Методологія та методика наукових досліджень.	7
3	Розглянути додаткову літературу за темою: Інформаційне забезпечення наукових досліджень та систематизація матеріалів. Інформаційна культура	8
4	Підготуватися за конспектом: Кваліфікаційна наукова робота: особливості структури та методики викладу результатів дослідження.	8
5	Підготуватися за конспектом: Основні види наукових праць. Структура та оформлення.	8
6	Розглянути додаткову літературу за темою: Впровадження результатів наукових досліджень та їх ефективність.	6
7	Підготувати доповіді та презентації за темою: Оригінальність науково-дослідних робіт. Плагіат.	8
8	Розглянути додаткову літературу за темою: Менеджмент наукових колективів. Організація та контроль наукових досліджень.:	6
	Разом	58

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7 Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень та інформаційної культури» передбачені такі види навчальних занять, як традиційні лекції, у яких окреслюється основний зміст, проблемні питання теми та визначаються завдання для самостійного опрацювання, практичні заняття у різноманітних формах (обговорення проблемних питань дисципліни; ділові ігри; участь у обговореннях з підготовкою наукових доповідей.)

Метою організації самостійної роботи з дисципліни «Основи наукових досліджень та інформаційної культури» є вироблення у студентів навичок у роботі з додатковою літературою, комплексне використання теоретичних знань, удосконалення методів дослідницької роботи, формування навичок аналітичної діяльності, розвиток індивідуального бачення та творчого осмислення досліджуваних питань.

Дисципліна «Основи наукових досліджень та інформаційної культури» передбачає активну самостійну роботу студентів, яка складається з:

- підготовки презентацій теми заняття;
- ознайомлення з рекомендованою літературою для обговорення на семінарських та практичних заняттях.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни застосовуються такі види контролю: поточний та семестровий підсумковий.

Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування та виконанні окремих завдань за темами та письмової контрольної роботи, у формі виступів студентів при обговоренні питань на практичних заняттях, у формі тестування тощо.

Семестровий підсумковий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень студента. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою.

Сумарна оцінка за вивчення дисципліни розраховується як сума оцінок за темами та оцінок, отриманих за результатами підсумкового семестрового контролю (заліку). Максимальна сума балів складає 100 балів включно.

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку у письмовій формі у 1 семестрі. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань складає 40 балів (для студентів денної форми навчання).

У разі настання / подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти залік дистанційно на платформі Classroom в дистанційному курсі «Основи наукових досліджень та інформаційної культури».

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота								Разом	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
7	7	8	7	8	8	8	7	60	40	100

T1, T2 ... T8 – теми розділів;

Критерії оцінки усного опитування на семінарських заняттях встановлюються за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу курсу;
- знання основної та додаткової літератури;
- уміння поєднувати теорію з практикою при виконанні завдань, внесених на розгляд в аудиторії;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу при виступах в аудиторії, вміння захищати свою позицію та здійснювати узагальнення інформації, отриманої з відповідей інших осіб.

«8-7» балів студент отримує, якщо його відповідь повністю відповідає визначеним критеріям. Він повинен знати відповіді на всі питання навчальної програми, продемонструвати

повні і глибокі знання лекційного матеріалу, а також додаткової літератури. Студент повинен робити логічні висновки, висловлювати власне ставлення до пропонованих йому проблем.

«6-5» бали свідчать, що студент має тверді знання з дисципліни в обсязі навчальної програми та вміє використовувати інструментарій аналізу. Але у розкритті змісту питань були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, або недостатнє висвітлення практичних аспектів питання.

«4-3» бали виставляється тоді, коли знання студентів відповідають мінімуму і не нижче вимог, які існують у вищій школі, в навчальних планах і програмах. Студент продемонстрував, хоча і не в повному обсязі, але в цілому, правильні знання програми курсу, виявив розуміння основного змісту питань.

«2-1» балів ставиться при наявності серйозних недоліків, коли знання студента нижче мінімуму навчальної програми, коли вони мають хаотичний і безсистемний характер, коли у студента відсутнє розуміння не тільки другорядних, але і вузлових питань курсу.

Критерії оцінки відповідей на тестові питання.

Тестове завдання передбачає необхідність вибрати одну або кілька правильних відповідей на поставлені питання. Кожна правильна відповідь на тестові запитання оцінюється в 1 бал. На виконання одного завдання відводиться 1-2 хвилини.

Загальна оцінка за тестове завдання виставляється в залежності від набраної кількості балів:

«8-7» балів виставляється, якщо правильні відповіді складають 90-100%.

«6-5» бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 70-89%.

«4-3» бали виставляється, якщо правильні відповіді складають 50 - 69%.

«2-1» виставляється, якщо правильні відповіді складають до 50%.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Закон України про освіту та науку (Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закон України «Про науково-технічну інформацію», Закон України «Про науково-технічну експертизу»). –К.: Парламентське видавництво, 1999. 128 с.
2. Положення про державні премії України в галузі науки і техніки. Затверджено указом Президента України від 28 березня 1995 р.-№ 263/95 // Відомості Верховної Ради України. №9.С. 41.

3. Положення про Комітет по державних преміях України в галузі науки і техніки. Затверджено указом Президента України від 28 березня 1995 р.-№ 263/95 // Відомості Верховної Ради України. №7.С. 34.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.99 № 309 «Про затвердження Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів».
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 13.08.99 № 1475 «Про затвердження Положення про атестацію і наукових працівників».
6. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1-2003, IDT) : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. – [Чинний від 2007-07-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – III, 47 с. – (Національний стандарт України).
7. Введення в дію нового стандарту з бібліографічного опису ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Основні відмінності від ГОСТ 7.1.–84 : Нові правила бібліографічного опису / Державна наукова установа «Книжкова палата України». – Режим доступу: <http://www.ukrbook.net>.
8. Антоненко І. Бібліографічний опис електронних ресурсів : методичні матеріали для пристатейної бібліографії / Антоненко І., Баркова О. // Бібліотечний вісник. – 2006. – No 1. – С. 25-27.
9. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: Професіонал, 2004.208с.
10. Цехмістєрова Г.С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. К.: ВД «Слово», 2003.240с.

Допоміжна література

- 1.Здобувачу наукового ступеня: Методичні рекомендації / Упоряд. С.В.Сьомін. К.:МАУП, 2012.184с.
2. Зельніченко О.І. Дослідна робота. Опорний конспект лекцій. К.: КНТЕУ, 2012.49с.
3. П'ятницька-Познякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі: Навчальний посібник. К., 2013.116с.
4. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. К.: Знання-Прес, 2012.295с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Сайт Верховної Ради України — www.zakon1.rada.gov.ua

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського — www.nbuv.gov.ua

Київська центральна міська публічна бібліотека ім. Лесі Українки — <http://lucl.lucl.kiev.ua>

Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна
— <http://www.univer.kharkov.ua>

Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка –<http://korolenko.kharkov.com>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Classroom в певному відсотку можуть проводитися практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться практичні та семінарські заняття у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборною відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти залік дистанційно на платформі Classroom в дистанційному курсі «Основи наукових досліджень та інформаційної культури».